

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 26. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 6. april 2010
Tidspunkt: Kl. 14.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen, næstformand (V), Flemming Møller (V), Malou Aamund (V), Pia Adelsteen (DF), Kim Mortensen (S), Jeppe Kofod (S), Pia Olsen Dyhr (SF), Lone Dybkjær (RV)

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 25.-26. marts 2010

Det Europæiske Råd 25-26/3-10 – bilag 7 (formandskabets konklusioner til DER 25-26/3-10)

Det Europæiske Råd 25-26/3-10 – bilag 6 (F) (formandskabets note vedr. ny europæisk strategi for vækst og beskæftigelse)

Det Europæiske Råd 25-26/3-10 – bilag 5 (F) (formandskabets udkast til DER 25-26/3-10 afgørelse om udnævnelse af næstformanden for Den Europæiske Centralbank)

EU-note (09) – E 30 (note om mødet i Det Europæiske Råd 25-26/3-10)

Statsministeren: Det var jo i dagene op til påskeugen, at der var topmøde i Bruxelles, den 25.-26. marts. Jeg var jo her inden og kortlagde, hvad temaerne ville blive – og det viste sig også at holde stik – nemlig EU's strategi for vækst og beskæftigelse, 2020-strategien, status for de internationale klimaforhandlinger og så situationen i Grækenland. Det er så de tre emner, jeg kort vil aflægge referat om. Hvad angår 2020-strategien var der enighed om at "købe" Kommissionens opspil med at sætte nogle relativt få indikatorer op frem for at fortabe sig i masser af delmål. Nogle få, klare indikatorer, som der kan styres efter. Det drejer sig om indikatorer på fem felter:

For det første beskæftigelsesfrekvensen. At få den løftet fra de 69 pct., den i øjeblikket er, når man tager EU under ét, til 75 pct. i 2020. Meget gennem en forhøjelse af kvindernes beskæftigelsesfrekvens, som jo i en række europæiske lande ligger markant under mænds. Men også ved at fokusere på arbejdsmarkedstilknytningen for unge, for ældre, for lavtuddannede og for indvandrere, som skal integreres bedre på arbejdsmarkedet.

For det andet var der "buy in" på målsætningen om at nå 3 pct. af BNI til forskning og uddannelse. Det er jo en målsætning, som vi har indfriet i Danmark som et af de få lande i Europa. Men der er noget at gøre for at få løftet hele Europa op på det niveau. Der var også enighed om, at man ved siden af et sådant inputmål også skal arbejde videre med at udvikle en indikator, der afspejler den faktiske

forsknings-, udviklings- og innovationsintensitet. Det vil sige et outputmål. Det prægede i øvrigt hele debatten, sagt i en parentes, at vi ved siden af disse målsætninger også har brug for en kvalitativ diskussion om vores konkurrencemæssige situation. Det er fint, at man løfter beskæftigelsesfrekvensen, men det er specielt fint, hvis den kan løftes inden for områder, som der er megen værditilvækst og fremtid i. Det er fint at løfte forskningsinput, men det er specielt godt, hvis man løfter det på områder, der er fremtid i. Det er bare sagt i en parentes.

Det tredje mål handler om klima- og energiområdet, som jo skal være med til at drive omstillingen i retning af et grønnere og mere energieffektivt samfund. Det drejer sig som bekendt om 20 pct. reduktion af drivhusgasudledningerne under alle omstændigheder og op til 30 pct. som led i en global aftale, 20 pct. vedvarende energi samt 20 pct. øget energieffektivitet i 2020.

Det fjerde målepunkt handler om unges uddannelse. Det drejer sig om at øge andelen af unge med uddannelse. Der blev ikke vedtaget noget endeligt mål på mødet. Det hænger sammen med, at området er komplekst, fordi uddannelse jo dækker over alt fra grundskole til universitetsuddannelse, fordi det er tilrettelagt forskelligt i de enkelte lande. Der var enighed om, at det konkrete tal først fastlægges på topmødet i juni. Men det rokker ikke ved, at der var opbakning til målsætningen om at øge unges uddannelsesniveau og -frekvens.

For det femte var der enighed om, at strategien ved siden af disse fire mål skal indeholde mål, der fremmer social inklusion og bekæmper fattigdom. Det blev besluttet, at der skal iværksættes et arbejde med at udvikle relevante indikatorer, således at vi kan vende tilbage til dette spørgsmål på topmødet i juni. Den løsning dækker over – sådan som jeg også lagde det frem i Folketingets Europaudvalg inden topmødet – at en række lande ønsker en tilgang, som respekterer, at fattigdom og social eksklusion er komplekse problemstillinger, som ikke alene kan reduceres til et spørgsmål om relativ indkomstfordeling. Derfor var der heller ikke tilslutning til at opstille ét kvantitativt mål baseret alene på den relative indkomstfordeling som foreslået af Kommissionen.

Det er altså disse fem mål – hvoraf to mangler at blive præciseret – som der er enighed om, og som nu i en efterfølgende proces skal omsættes til nationale mål, som tager højde for det enkelte lands udgangspunkt og situation. Det vil være medlemslandene selv, som fastlægger deres nationale mål, det nationale ambitionsniveau, i dialog med Kommissionen. Der er ikke lagt op til, at der bliver tale om en egentlig byrdefordeling. Klimaområdet er en undtagelse, for her har vi med klima- og energipakken sådan set fordelt målsætningen "up front". Men på de resterende områder er det altså – kan man sige – "bottom up" nu, i en dialog mellem hver enkelt nation og Kommissionen at få sat nogle skarpe nationale mål, som så skal summe op i de fem europæiske målsætninger.

Jeg er meget tilfreds med, at der nu er enighed om hovedelementerne i en ambitiøs og fokuseret europæisk vækststrategi. Det er jeg af mange grunde. Ikke mindst fordi vejen til dansk vækst i høj grad også går over europæisk vækst. Derfor er det positivt, at der nu er enighed om at sætte sig nogle skarpe og forpligtende mål. Hele tilgangen, målepunkterne, tænkningen omkring det, 2020-

deadline matcher i øvrigt også regeringens eget opspil i vores nye arbejdsgrundlag, Danmark 2020, og den dagsorden, der for tiden er ved at blive foldet ud i vækstforum. Herunder ikke mindst det store fokus på at fremme en vidensbaseret, konkurrenceorienteret og grøn økonomi.

Næste skridt er at få udmøntet strategien i konkrete tiltag på EU-niveau, ligesom der vil være et arbejde med at omsætte de fælles EU-mål til nationale mål. Vi vender tilbage til 2020-strategien til juni, bl.a. på baggrund af input fra de relevante sektorråd og Europa-Parlamentet.

Så meget om 2020-strategien.

Vi brugte også mødet til at gøre status på de internationale klimaforhandlinger og drøfte den videre vej frem mod COP16 i Mexico. Her var der enighed om – mere udtalt nu, hvor røgen har lagt sig, end tidligere – at Copenhagen Accord repræsenterer et klart fremskridt i de internationale klimaforhandlinger. Det er meget positivt, at over 100 lande – jeg tror, det aktuelle tal er 115 – har associeret sig med aftalen. Der er også enighed om analytisk – det er ikke udtryk for et ønske, men en analyse – at en global og bindende klimaafnede desværre ikke ligger lige for. Der er stadig store udfordringer og væsentlige forskelle i både tilgang og ambitionsniveau mellem de globale nøgleaktører. Af den grund var der enighed om, at EU fortsat skal gøre alt, hvad vi kan, for at fremme de internationale forhandlinger. Vejen til at gøre det er ikke mindst at tillægge den konkrete gennemførelse af Copenhagen Accord topprioritet – herunder ved at få udmøntet aftalens konkrete løfter om opstartsfinansiering. Det blev derfor bekræftet, at EU vil levere 2,4 mia. euro årligt i 2010, 2011 og 2012. Der var tilslutning til, at EU skal tage initiativ til konkrete drøftelser med både andre donorlande og modtagerlande om, hvordan vi i praksis får pengene ud at arbejde, så de understøtter formålet, dvs. især tilpasning, kapacitetsopbygning, skovtiltag og teknologi.

Det tredje tema handler jo om Grækenland. Det var nok så meget – og i første række – et emne for kredsen af eurolande, som i forbindelse med mødet vedtog en erklæring om en finansiel hjælpeplan i lyset af situationen i Grækenland. Altså med Grækenland som afsæt, men med principiel rækkevidde. Planen indebærer, at der etableres en konkret mekanisme, som kan aktiveres, såfremt der skulle opstå en situation, hvor et land ikke kan få finansieret sine lån på de internationale markeder. Mekanismen vil om nødvendigt blive aktiveret efter konkret anmodning fra det pågældende land og ved enstemmig beslutning blandt eurolandene. Derfor skal det også understreges, at mekanismen ikke er aktiveret. Den græske regering har ikke anmodet om, at mekanismen aktiveres. Men nu er den altså aftalt.

Der blev ikke fastlagt konkrete tal, men det blev besluttet, at mekanismen vil bestå af en lånepakke, finansieret dels gennem IMF – hvilket vil trække på alle IMF-medlemslandene, herunder også Danmark – og dels gennem bilaterale lån fra eurolandene. I erklæringen forpligter eurolandene sig samtidig til en tættere koordination af deres økonomiske politik samt en styrkelse af de eksisterende instrumenter for at sikre finansiel stabilitet. I den forbindelse blev det besluttet – det er også at genfinde i erklæringerne fra selve topmødet – at der etableres en taskfor-

ce med repræsentanter for alle 27 medlemsstater, som inden årets udgang skal overveje, hvorledes dette kan ske i praksis.

Med denne erklæring fra eurolandene er der altså nu spændt et sikkerhedsnet ud under Grækenland. Samtidig er der sendt et signal om, at der skal gøres en ekstra indsats fra alle sider for at sikre, at vi ikke i fremtiden oplever lignende situationer, hvor et lands finanspolitiske problemstillinger får lov til at vokse sig så store, som det har været tilfældet i Grækenland.

Vi kan fra dansk side kun hilse det velkomment, at der er fundet en løsning, som adresserer den vanskelige situation i Grækenland. Vi kan også hilse velkomment – for det er positivt – at den taskforce, som vil blive nedsat, inkluderer alle medlemslande og ikke kun eurolande, for opgaven med at sikre finansiel stabilitet og holdbare offentlige finanser er jo i sagens natur en fælles opgave, som vedrører alle 27 EU-lande og ikke kun eurolande.

Jeppe Kofod bad statsministeren uddybe, hvad der ligger i bemærkningen om, at flere af målene skal konkretiseres på topmødet i juni, bl.a. uddannelsesmålet og fattigdomsmålet. Betyder det, at man i juni skal tage stilling til, om der skal laves en grænse for, hvornår man er fattig på EU-niveau? Der står noget om 20 millioner mennesker, men der står ikke noget om, hvordan man skal måle, om de er fattige. I lyset af den tidligere diskussion om fattigdom spurgte han, hvad regeringen på topmødet slog til lyd for.

Han hæftede sig ved, at når man taler om en støttemekanisme, drejer det sig om eurolandene, hvor Danmark ikke er med, men at Danmark er med, når det gælder den særlige taskforce. Han spurgte, hvad det kommer til at betyde for lande, som ikke er med i eurozonen, ligesom han gerne ville vide, hvor langt solidaritetserklæringen rækker for ikke-eurolande.

Jeppe Kofod forstod, at man på topmødet også havde drøftet EU's position til G20 topmødet i juni. Han vidste, at Kommissionen er ved at lave en rapport om nye kilder til finansiering, herunder en afgift på finansielle transaktioner, og spurgte, hvornår diskussionen herom kommer op forud for G20 topmødet. Desuden spurgte han, hvad regeringens position i forhold til en sådan afgift er.

Statsministeren svarede Jeppe Kofod, at regeringens position i forhold til 2020-strategien er den, han redegjorde for inden topmødet. Med hensyn til fattigdomskriterierne vedkendte statsministeren sig bestemt, det ville være fornuftigt, at man har en målsætning om social inklusion, men han havde også sagt – hvilket viste sig at være et standpunkt, som var bredt dækkende i kredsen af statsministre – at det ville være skævt at sætte ét mål op, som hviler på den relative indkomstfordeling. Konklusionerne på topmødet viste, at der var bred enighed om, at det ikke er det rigtige målepunkt. Nu går man i gang med den arbejdsopgave at finde indikatorer, som er retvisende i forhold til, hvad man vil, nemlig at fremme social inklusion og bekæmpe fattigdom. Hvis man sætter en bestemt indkomstgrænse, vil en stor gruppe af ressourcestærke unge under uddannelse blive rubriceret som fattige.

På uddannelsesområdet går diskussionen mere på at få præciseret, hvad der defineres som uddannelse, f.eks. om man skal tage folk med, som bliver uddannet, når de er holdt op med at være unge.

Der er selvfølgelig et særligt skæbnefællesskab mellem eurolandene, men principielt gælder erklæringen fra topmødet alle 27 lande. Derfor er det arbejde, der nu sættes i gang med afsæt i den græske problemstilling, et arbejde, der tilrettelægges i den brede kreds, hvori Danmark indgår. Da deadline er årets udgang, er det for tidligt at konkludere, hvilke konkrete forslag der kommer frem, og om koordinationsmekanismen alene er noget, der skal implementeres i eurolandene.

Det er rigtigt, at man også kort drøftede G20 topmødet, men man vender tilbage til spørgsmålet, da G20 mødet ligger efter EU-topmødet i juni.

Jeppe Kofod spurgte, om sandheden ikke er, at regeringen ikke kunne tilslutte sig et økonomisk fattigdomskriterium, for så ville f.eks. kontanthjælpsmodtagere og folk på startydelse blive defineret som fattige. Derfor er regeringen inderligt imod, at man laver en økonomisk fattigdomsgrænse. Eller er regeringen åben over for at lave en økonomisk fattigdomsgrænse i tillæg til andre kriterier?

Pia Adelsteen erklærede sig fuldstændig enig med statsministeren i, at det ikke giver nogen mening at sige, at hvis man tjener under et eller andet beløb, så er man fattig, for i så fald havde hun været fattig halvdelen af sit liv. Hun havde imidlertid aldrig følt sig fattig.

Hun spurgte, om den situation, Grækenland er kommet i, kunne være undgået, hvis man havde været lidt mere konsekvent fra EU's side i forhold til de krav, man normalt stiller om økonomi, og havde krævet dem overholdt.

Statsministeren repeterede i svaret til Jeppe Kofod, at Kommissionens udspil med hensyn til en fattigdomsgrænse gik ud på, at man var fattig, hvis man tjente under 60 pct. af medianindkomsten i samfundet. Det Europæiske Råd havde imidlertid sagt, at det er ikke en retvisende måde at beskrive det på. F.eks. ville man få det absurde resultat, at hvis det lykkes at få flere unge til at tage en uddannelse, så de kunne stå på egne ben i resten af tilværelsen, så steg antallet af fattige. Vi ønsker, at flere bliver selvhjulpne, og at færre er i forsørgelse, og vi ønsker at undgå marginalisering, men vi må stille retvisende målepunkter op. Hvis statsministeren et øjeblik måtte tænke højt, mente han, at det ikke nødvendigvis var et problem, hvis man i en kortere periode lå under en eller anden grænse, men at det var et problem, hvis man i en længere periode var i den indkomstkategori og blev udstødt og marginaliseret. Han ville dog ikke binde sig til noget kriterium, for som sagt går der et arbejde i gang med at finde relevante indikatorer – både i EU og i Danmark.

Med hensyn til Grækenland er det diplomatiske svar på Pia Adelsteens spørgsmål, at det var overraskende, at økonomien havde udviklet sig så dårligt. Derfor vil man nu monitorere og koordinere den økonomiske politik noget bedre, og man vil skabe større gennemsigtighed. Det må altså ikke ske igen. Derfor må vi have nogle mekanismer, der gør, at man kan følge med i de forskellige regeringers finanspolitik.

Pia Olsen Dyhr spurgte, hvordan de forskellige lande havde stillet sig til Kommissionens forslag om en fattigdomsgrænse.

Statsministeren svarede Pia Olsen Dyhr, at alle støttede erklæringen fra topmødet, som siger, at man frem til mødet i juni skal udvikle indikatorer, der støtter målet, som er social inklusion. Dermed kan man også sige, at alle er enige om, at man skal finde frem til noget andet end Kommissionens forslag. I et åbent møde ville statsministeren ikke redegøre for de enkelte landes holdninger.